

(proiect)

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____ 2017

**cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea și completarea
Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din
24 octombrie 2008.**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**privind modificarea și completarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 25, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Utilizarea autovehiculului cu regim prioritar în calitate de mijloc special pentru curmarea unei fapte ilicite, se încadrează în prevederile expuse la alin. (1).”.

2. Articolul 30:alineatul (3), după cuvintele „prevăzute la” se completează cu sintagma „art. 155¹ și”.

3. Articolul 32, alineatul (2) litera f), cuvintele „dreptul de a deține armă și de portarma” se substituie cu cuvintele „dreptul de deținere sau port și folosire a armei”.

4. La Articolul 34:

alineatele (2²) și (2³) cuvântul „calendaristic” se exclude;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare, după caz:

a) de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale;

b) de la data aducerii la cunoștință a hotărîrii sau deciziei judecătorești definitive, în caz de contestare a deciziei prevăzute la lit.a).

În aceste cazuri, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

5. Articolul 36:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Punctele de penalizare prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolul XIII al cărții întâi nu se aplică în cazul, în care contravenientul achită integral amenda stabilită în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei agentului constator.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă aplicarea sancțiunii în modul prevăzut la alin.(1) condiționează acumularea a 15 puncte de penalizare, iar decizia în cadrul procesului contravențional este de competența agentul constator și nu a instanței de judecată, acesta remite ulterior în baza unui demers, cauza contravențională spre examinare în instanța de judecată competentă, care aplică privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an ca sancțiune complementară.”;

la alineatul (5) cuvintele „Privarea de dreptul de a deține armă și de port armă” se substituie cu cuvintele „Privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei”, iar sintagma „de la 3 luni la un an” se substituie cu sintagma „de la 6 luni la 3 ani”.

la alineatul (6) cuvintele „dreptul de a deține armă și de portarma” se substituie cu cuvintele „dreptul de deținere sau port și folosire a armei”.

6. Se completează cu articolul 44¹, cu următorul cuprins:

„ Articolul 44¹. Aplicarea sancțiunii mai blânde - decât cea prevăzută de lege, sub formă de amendă

(1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul contravenientului în săvârșirea contravenției, de personalitatea contravenientului, de comportarea lui în timpul și după consumarea contravenției, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei contravenții săvârșite în grup la descoperirea acesteia, agentul constator, după caz procurorul, instanța de judecată sau comisia administrativă, poate aplica pedeapsa amenzii sub limita minimă, prevăzută de partea specială a cărții a doua pentru contravenția respectivă.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor care nu au executat sancțiunile contravenționale pentru faptele comise anterior sau au antecedente penale nestinse.”.

7. Articolul 64:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Încălcarea de către părinți/reprezentanți legali, bunici, frați sau surori ale copilului, a deciziei autorității tutelare privind stabilirea modului de realizare a dreptului de comunicare cu copilul se sancționează cu amendă de la 6 la 12 de unități convenționale.”.

8. Articolul 65 va avea următorul cuprins:

„Articolul 65. Încălcarea legislației cu privire la protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți

(1) Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare de către persoanele abilitate a atribuțiilor de autoritate tutelară locală sau autoritate tutelară teritorială prin încălcarea procedurilor și termenelor prevăzute de legislație privind:

- a) identificarea, evidența și asistența copiilor aflați în situație de risc;
- b) protecția copiilor separați de părinți;
- c) determinarea statutului copilului;
- d) cooperarea dintre autoritățile tutelare,

se sancționează cu amendă de la 24 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție pe termen de la 3 luni la un an.

(2) Neasigurarea respectării de către angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, organelor de drept a termenelor și procedurilor prevăzute de mecanismul intersectorial de cooperare privind:

a) transmiterea autorității tutelare competente a sesizărilor privind copiii aflați în situație de risc, precum și celor privind cazurile de violență, neglijare sau exploatare a copiilor în cadrul serviciilor sociale, al instituțiilor medicale, educaționale, culturale;

b) participarea în procesul de evaluare inițială și complexă a situației copilului la solicitarea autorității tutelare locale, precum și la elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență.

se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu/sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Necomunicarea autorității tutelare de către persoana cu funcție de răspundere și de către alte persoane despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime.

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 unități convenționale."

9. Se completează cu articolele 65², 65³ și 65⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 65². Neexecutarea cerințelor legale ale autorității tutelare.

(1) Refuzul nejustificat al reprezentanților legali ori persoanelor în grija cărora se află copilul, de a executa cerințelor legale ale autorității tutelare în interesele copiilor în situații de risc sau a copiilor separați de părinți

se sancționează cu amendă de la 12 la 48 de unități convenționale.

(2) Faptele specificate la alin.(1) săvârșite de specialiștii din instituțiile de asistență socială, curative, de învățământ, alți specialiști cu atribuții de protecție a copilului,

se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 18 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu/sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 65³ Împiedicarea activității asistentului social/specialistului în protecția drepturilor copilului.

Împiedicarea activității asistentului social/specialistului în protecția drepturilor copilului în procesul de identificare, evaluare, evidență, asistență sau monitorizare a copilului în situație de risc sau a copilului separat de părinți, prin refuz neîntemeiat de a-i oferi informație veridică și completă sau

neprezentare în termenul indicat a informației solicitate, sau interzicerea accesului în locul aflării copilului, ori eschivarea cu rea-voință de la executarea dispozițiilor legitime,

se sancționează cu amendă de la 6 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 12 la 48 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 42 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu/sau fără privarea în toate cazurile de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de până la 6 luni.

Articolul 65⁴. Refuzul neîntemeiat de eliberare a certificatului medical de naștere

Refuzul neîntemeiat de eliberare a certificatului medical de naștere de către unitatea sanitară, precum și refuzul neîntemeiat de a constata și/sau a elibera certificatul medical de naștere de către medicul la care s-a adresat mama după naștere sau care a asistat la naștere, dacă nașterea s-a produs în afara unității sanitare,

se sancționează cu amendă de la 18 până la 48 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 36 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție până la 6 luni."

10. Articolul 69, alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„(1) Injuria, adică vorbele sau faptele care lezează onoarea și demnitatea persoanei”.

11. Articolul 70:

alineatul unic devine alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„(1) Calomnia, adică răspîndirea cu bună știință a unor scorniri mincinoase ce defăimează o altă persoană”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Aceleași acțiuni însoțite de învinuirea în săvîrșirea unei infracțiuni se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura anumite activități pe un termen de la 6 luni la un an.”.

12. Articolul 85, alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 40 de ore.”.

13. Articolul 89, alineatul (1), va avea următorul cuprins:

„(1) Practicarea prostituției, adică satisfacerea dorinței sexuale a unei persoane prin orice metodă și/sau mijloace, contra plată, inclusiv efectuată prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice

se sancționează cu amendă de la 36 la 48 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.”.

14. Articolul 91¹, se completează cu alineatul (20) cu următorul cuprins:

„(20) Nerespectarea de către proprietarii sau managerii spațiilor publice în care fumatul este interzis a cerințelor și normelor stabilite de Legea nr. 278 din 14 decembrie 2007 privind controlul tutunului

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

15. Se completează cu **articolul 104¹** cu următorul cuprins:

„Articolul 104¹. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor proprietate comună din interiorul blocurilor de locuințe

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor proprietate comună din interiorul blocurilor de locuințe

se sancționează cu amendă de la 25 la 40 unități convenționale aplicată persoanelor fizice, cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale aplicată persoanelor juridice.”

16. Articolul 109:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Solicitarea spălării vehiculelor, utilajelor și ambalajelor în apele naturale, în preajma lor și în alte locuri neautorizate, dacă solicitarea a fost acceptată

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

17. Articolul 113, alineatul (5), cuvintele „și cu substanțe radioactive se exclud”.

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Deversarea nereglementată, în apele de suprafață, de canalizare, canalele de irigare și de desecare, peste limitele admisibile a substanțelor radioactive

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

18. Articolul 114 alin. (4), în sancțiune sintagma „400 la 500” se substituie cu sintagma „240 la 300”.

19. Articolul 128, alineatul (2), cuvintele „fără autorizație de deținere, portarma și de folosire a armei de vânătoare” se substituie cu cuvintele „fără permis de deținere sau port și folosire a armei de vânătoare”.

20. Articolul 155¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 155¹ Încălcarea regulilor de desfășurare a activităților nucleare și radiologice

(1) Desfășurarea activităților nucleare și radiologice fără Autorizație radiologică eliberată de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 unități convenționale aplicată persoane cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neraportarea, în termen de cinci zile lucrătoare a exportului, importului, de tehnologii, materiale, dispozitive, softuri, echipamente, ce cad sub incidența regimului de garanții nucleare

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 unități convenționale aplicată persoane cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Utilizarea instalațiilor nucleare și radiologice, materialului nuclear și radioactiv fără Certificat de securitate eliberat de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 unități convenționale aplicată persoane cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Sancțiunea se aplică pentru fiecare instalație radiologică sau nucleară, material radioactiv sau nuclear utilizat fără certificate de securitate.

(4) Defășurarea activităților de proiectare, construcție a obiectivelor nucleare și radiologice, amplasare, reamplasare, transfer, montaj, punere în funcțiune, funcționare de probă, reparații și întreținere, modificare, conservare, dezafectare, import, export, introducerea temporară a instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor nucleare sau radioactive, precum și transportare a materialelor nucleare și radioactive fără autorizația radiologică parțială

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Continuarea activității după suspendarea sau retragerea autorizației radiologice, inclusiv parțiale, certificatului de securitate și permisului de exercitare

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Încadrarea în activitățile nucleare și radiologice a persoanelor care nu au pregătirea necesară sau care nu dispun de permis de exercitare valabil pentru aceste activități, cât și neînregistrarea în fișa personalului categoriei A a dozelor efective individuale angajate

se sancționează cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(7) Împiedicarea activității legitime a reprezentanților Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice prin neadmiterea la efectuarea controlului legal

se sancționează cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Prezentarea în scopul evaluării sau controlului a datelor eronate sau incomplete.

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Tănuirea cazurilor de depistare, sustragere, pierdere a surselor de radiații ionizante, a materialelor nucleare, de distrugere a integrității materialelor nucleare și surselor radioactive sau neinformarea, în termen de 24 de ore, a Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice despre aceste fapte

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Neexecutarea în termen a prescripțiilor, nerespectarea condițiilor și limitelor stabilite în autorizația radiologică, inclusiv parțială și permisului de exercitare eliberate de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice

se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 360 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Exploatarea instalațiilor nucleare sau radiologice în lipsa unui sistem de control a calității prin care să asigure cerințele de radioprotecție, de securitate nucleară și radiologică, de securitate fizică a obiectivului, de pregătire a intervenției de urgență în cazul incidentelor sau accidentelor nucleare sau radiologice

se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(12) Neprezentarea, prezentarea datelor false sau neactualizate către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice privind informația solicitată prin acte normative pentru includerea în rapoartele naționale privind implementarea cerințelor tratatelor și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte

se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(13) Neînregistrarea dozelor de iradiere aplicate pacienților, neraportarea cazurilor de incident radiologic inclusiv iradierea nejustificată a pacienților

se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

21. Articolul 169 va avea următorul cuprins:

„Articolul 169. Încălcarea normelor de desfășurare a activității de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale, la piața produselor petroliere, la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș, sate și comune și la producerea, distribuția și/sau furnizarea energiei termice

Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere, la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș, sate, comune și la producerea, distribuția și/sau furnizarea energiei termice, a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu manifestată prin:

a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a inspecțiilor dispuse de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau ohstrucționarea Agenției în efectuarea acestora;

b) neprezentarea în termen a datelor, a informațiilor solicitate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau furnizarea de date și informații incorecte sau incomplete;

c) întârzierea nejustificată în racordarea instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali potențiali la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale, la executarea bransamentelor de apă/racordurilor de canalizare la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de

canalizare la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș, safe și comune la rețelele de distribuție și/sau furnizare a energiei termice sau în reconectarea instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale, de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau energie termică ale consumatorilor finali la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale, la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau energie termică;

d) aplicarea incorectă a tarifelor reglementate, a prețurilor reglementate la energia electrică, la gazele naturale, la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și la energia termică sau aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate, care nu au fost avizate sau aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

e) refuzul nejustificat al furnizorilor care îndeplinesc obligații de serviciu public de a încheia contract de furnizare a energiei electrice, a gazelor naturale, a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, de distribuție și/sau furnizare a energiei termice;

f) refuzul nejustificat al operatorilor sistemelor de transport sau al operatorilor sistemelor de distribuție de a încheia contract pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, a gazelor naturale sau contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale, de alimentare cu apă și/sau de canalizare, de distribuție și/sau furnizare a energiei termice;

g) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a prevederilor actelor normative de reglementare privind extinderea rețelelor electrice, a rețelelor de gaze aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

h) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind anunțarea consumatorilor finali despre întreruperile programate în livrarea energiei electrice, a gazelor naturale, de alimentare cu apă sau energie termică în termenele și în condițiile stabilite în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, în Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în Regulamentul privind furnizarea energiei termice;

i) nerespectarea de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici, cu care a încheiat contracte de furnizare a serviciului public nominalizat;

j) deconectarea nejustificată a instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali de la rețeaua electrică, de la rețeaua de gaze naturale, de la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare, de la rețeaua de distribuție a energiei termice sau limitarea, întreruperea nejustificată a livrării energiei electrice, a gazelor naturale, a apei, a energiei termice către consumatori;

k) refuzul nejustificat al operatorilor sistemelor de transport, al operatorilor sistemelor de distribuție privind eliberarea avizului de racordare la rețeaua electrică, la rețeaua de gaze naturale, la rețeaua de energie termică, eliberarea avizului de bransare/racordare la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare;

l) practicarea fără licență, fără autorizație a genurilor de activitate licențiate, autorizate în conformitate cu actele normative care reglementează piața energiei electrice, piața gazelor naturale și piața produselor petroliere sau delegarea atribuțiilor și a funcțiilor licențiate, autorizate către un terț care nu deține licență, autorizație pentru desfășurarea genului de activitate respectiv;

m) neexecutarea în termen a măsurilor dispuse, prin decizii sau prin hotărâri, de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ori neîndeplinirea în termen a prevederilor prescripției privind lichidarea încălcărilor constatate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

n) nerespectarea normelor tehnice de exploatare a rețelelor electrice, a rețelelor de gaze naturale, a centralelor electrice, a instalațiilor de producere a gazelor naturale și a combustibilului, a instalațiilor de stocare și de depozitare a combustibilului, care poate avea drept rezultat diminuarea fiabilității și a calității livrării energiei electrice, a gazelor naturale sau a combustibilului către consumatori;

o) nerespectarea prevederilor legale la planificarea extinderii rețelelor termice, precum și încălcarea Normelor tehnice ale rețelelor termice elaborate și aprobate de Agenție, privind extinderea, exploatarea, reparația și întreținerea rețelelor termice;

p) nerespectarea prevederilor legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, a contractelor încheiate, a Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, la exploatarea, întreținerea, reparația, dezvoltarea sau modificarea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a rețetelor interne de alimentare cu apă și de canalizare din blocurile locative de către operator;

q) nerespectarea de către operator a prevederilor Regulamentului cu privire la indicatorii de calitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

r) nerespectarea altor condiții stabilite în licențele, în autorizațiile eliberate pentru desfășurarea activităților de pe piața energiei electrice, a gazelor naturale sau a produselor petroliere, la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și la producerea, distribuția și/sau furnizarea energiei termice,

se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice ".

22. Articolul 176, în titlul și dispoziție, după cuvântul „reprezentantului” se completează cu cuvântul „sau administratorului”, iar după cuvintele „de alimentare cu apă și de canalizare” se completează cu cuvintele „de energie termică”.

23. Articolul 177, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor manifestată prin:

- a) intervenții care afectează structura de rezistență a blocului locativ;
- b) extinderea încăperilor din contul balcoanelor și al logiilor în blocul locativ, precum și extinderea balcoanelor și logiilor existente;
- c) extinderea și reamplasarea bucătăriilor și blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocul locativ;
- d) reamplasarea rețelelor de apă și canalizare;
- e) intervenții la canalele de ventilare;
- f) spargerea golurilor noi și lărgirea golurilor existente în pereții structurali ai blocurilor locative;
- g) comasarea apartamentelor pe verticală cu spargerea sau demontarea planșelor;

h) modificarea sistemelor de încălzire cu instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocuri locative, cu excepția sistemelor de încălzire autonomă instalate conform proiectului și normativelor în vigoare;

i) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, bovindourilor, transformarea în bovindouri a logiilor și balcoanelor existente și altele, cu excepția acoperișurilor, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative

j) efectuarea lucrărilor de termoizolare și tratare coloristică a fațadei în lipsa autorizației de construire, eliberată de autoritatea publică locală, sau folosirea materialelor ușor inflamabile

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere."

24. Articolul 180, se completează cu alineatele (12)-(19) cu următorul cuprins:

„(12) Schimbarea destinației locuințelor prin trecerea lor din fondul public de locuințe în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință, cu încălcarea prevederilor legislației, se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcției de răspundere.

(13) Trecerea locuințelor în categoria celor cu altă destinație decât cea de locuință în blocurile locative cu apartamente proprietate privată, cu încălcarea prevederilor legislației,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcției de răspundere.

(14) Refuzul nemotivat al proprietarului sau al locatarului să asigure accesul în locuință sau încăperea cu altă destinație decât cea de locuință din blocul locativ a reprezentantului administratorului la rețelele ingineresti de uz comun din locuința sa și la elementele constructive ale proprietății comune, în cazul în care este necesar să se inspecteze, să se repare sau să se înlocuiască unele elemente din proprietatea comună la care se poate avea acces numai din locuința respectivă, precum și în cazul inspecțiilor planificate a stării tehnice a clădirilor, verificării corectitudinii montării, sigilării și funcționării contoarelor, conform documentelor normative în vigoare, precum și preluarea informației echipamentelor de măsurare respective

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(15) Folosirea ascensoarelor de pasageri pentru transportarea materialelor de construcție care depășesc limita greutateii permise după caracteristica tehnică a ascensorului și a deșeurilor neambalate

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(16) Executarea lucrărilor de supraetajare și mansardare pe timp de iarnă

se sancționează cu amendă de la 18 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 36 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(17) Eschivarea proprietarului (administratorului) blocului de locuințe de la menținerea construcțiilor existente în stare de siguranță, întreprinderea măsurilor de asigurare a integrității elementelor constructive ale acestuia, a elementelor decorative și instalațiilor amplasate pe fațadele blocurilor de locuințe

se sancționează cu amendă în mărime de la 6 la 12 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(18) Eschivarea proprietarilor apartamentelor privatizate de la regimul stabilit de menținere a curățeniei și respectare a ordinii în apartament, în casele scărilor, coridoare, în cabinele ascensoarelor și subsoluri

se sancționează cu amendă în mărime de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 20-30 ore, cu amendă în mărime de la 60 la 180 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

(19) Debransarea neautorizată de la serviciile comunale și necomunale care constituie exigențele minime pentru locuințe

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice și de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice."

25. Se completează cu **articolul 199¹³** cu următorul cuprins:

”Articolul 199¹³. Încălcarea regimului de siguranță la bordul navei.

(1) Lipsa la bordul navelor a materialelor și instalațiilor de menținere a vitalității navei

se sancționează cu amendă de la 48 la 60 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 180 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Lipsa la bordul navei a rolului de abandon, de om la apă și de incendiu se sancționează cu amendă de la 6 la 18 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

26. Se completează cu **articolul 200¹** cu următorul cuprins.

„Articolul 200¹. Încălcarea regulilor traficului de mărfuri periculoase.

(1) Transportarea mărfurilor periculoase interzise la transport,

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei.

(2) Constatarea scurgerilor substanțelor periculoase la transportul mărfurilor periculoase

se sancționează cu amendă de la 6 la 18 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 72 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu imobilizarea vehiculului.

(3) Utilizarea unui mijloc de transport interzis la transportul mărfurilor periculoase

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu imobilizarea vehiculului.

(4) Transportul cu un vehicul fără certificatul de agreare adecvat pentru vehicule care transportă anumite mărfuri periculoase

se sancționează cu amendă de la 30 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Nerespectarea dispozițiilor de limitare a cantităților de mărfuri periculoase transportate cu o unitate de transport,

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Transportul mărfurilor periculoase fără indicarea prezenței acestora în documentele de transport

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Transportul mărfurilor periculoase fără placardarea și marcarea vehiculului

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Nedeținerea de către conducătorul auto a certificatului de pregătire profesională specială

se sancționează cu amendă de la 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(9) Lipsa la bordul vehiculului a echipamentelor conform Acordului european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (ADR) sau în instrucțiunile scrise

se sancționează cu amendă de la 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Nedeseemnarea consilierului de siguranță în cadrul întreprinderii

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

27. Articolul 207, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

28. Articolul 221:

se completează cu alineatele (3) - (8) cu următorul cuprins:

„(3) Eliberarea dovezii de inspectare tehnică periodică a vehiculelor sau remorcilor acestora care nu au fost prezentate pe linia de testare sau care nu au fost supuse încercărilor prescrise cu calificativele stabilite de normele tehnice, sau eliberarea acestei dovezi pentru alte categorii de vehicule decât cele pentru care este autorizată unitatea de inspectare tehnică

se sancționează cu amendă de la 60 la 72 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 unități convenționale aplicate persoanei juridice.

(4) Admiterea spre desfășurarea activității de inspectare tehnică periodică a persoanelor neatestate conform prevederilor Codului transporturilor rutiere

se sancționează cu amendă de la 90 la 120 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Repararea, modificarea constructivă sau reconstrucția vehiculelor, a sistemelor care privesc siguranța circulației, protecția mediului, eficienței energetice, de către întreprinderile autorizate, în lipsa documentației tehnice privind parametrii constructivi, funcționali, de calitate și de inspecție a vehiculelor și/sau utilizând echipamente, componente, entități tehnice, piese de schimb și materiale de exploatare neomologate sau necertificate conform legislației

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale aplicate persoanei juridice.

(6) Neeliberarea certificatelor de garanție pentru lucrările executate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale aplicate persoanei juridice.

(7) Neasigurarea de către întreprinderile autorizate a evidenței vehiculelor scoase din uz, asupra cărora s-a derulat activitatea de dezmembrare și/sau lipsa evidenței modului de tratare a caroseriilor/sasiurilor rezultate din activitatea de dezmembrare și/sau lipsa containerelor pentru depozitarea bateriilor de acumulare (acumulatoarelor), și/sau lipsa rezervoarelor pentru depozitarea lichidelor de la vehiculele scoase din uz

se sancționează cu amendă de la 90 la 120 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Desfășurarea activității de reutilare a vehiculelor în lipsa cărților tehnologice pentru operațiunile de reutilare autorizate

se sancționează cu amendă de la 90 la 120 unități convenționale aplicată persoanei juridice."

29. Articolul 223:

alineatul unic devine alineatul (1).

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Acțiunile specificate în alin. (1), comise din imprudență se sancționează cu amendă de la 9 la 18 unități convenționale.”.

30. Articolul 224:

dispoziția alineatului (1), va avea următorul cuprins:

„(1) Circulația pe drumuri cu structură rutieră capitală (cu îmbrăcămînți din beton asfaltic sau beton de ciment) a vehiculelor cu șenile, a vehiculelor echipate cu pneuri utilizate cu crampoane (în lipsa pe suprafața carosabilului a zăpezii, gheții sau poleiului, excepție fiind cazurile cînd se atestă o diferență esențială a condițiilor meteo pe întreg teritoriul Republicii Moldova), a vehiculelor cu tracțiune animală, precum și a celor neechipate corespunzător, care transportă încărcături neacoperite cu prelată a căror scurgere provoacă poluarea învelișului rutier, a terenurilor adiacente drumurilor sau încetinirea circulației rutiere;

se completează cu alineatele (11) și (12) cu următorul cuprins:

„(11) Nerespectarea de către conducătorii de vehicule sau de către agenții transportatori a cerințelor Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise privind:

a) transportarea încărcăturilor fără deținerea autorizației speciale pentru transporturile cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise sau a căror masă totală, sarcina masică pe osie nu coincide cu informația indicată în autorizație;

b) necoresponderea traseului de deplasare a mijlocului de transport indicat în autorizație, precum și perioadei de efectuare;

c) nerespectarea de către transportator a cerințelor speciale de transportare, cât și celor de securitate indicate în autorizație sau avizul poliției

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice.

(12) Efectuarea transportului rutier cu încălcarea restricțiilor de circulație privind masa totală a vehiculelor, în cazul în care temperatura aerului este mai mare de 30°C

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

31. Articolul 225, în titlul articolului și în dispoziția alineatului (1), după cuvântul „intenționată a” se completează cu cuvintele „unei benzi de circulație sau”.

32. Articolul 226:

în titlul articolului cuvintele „benzii de separație” se substituie cu cuvintele „zonei drumului” și cuvintele „din zona ” se substituie cu cuvintele „din zonele ”;

alineatul (1), cuvintele „pe banda de separație” se substituie cu cuvintele „în zona drumului”

alineatul (2), după cuvântul „arbori” se completează cu cuvintele „și alte lucrări”, cuvintele „în zona de protecție” se substituie cu cuvintele „în zona drumului și în zonele de protecție”.

33. Articolul 229:

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „cu aplicarea a 3 puncte de penalizare” se exclude;

în sancțiunea alineatului (3), sintagma „cu aplicarea a 2 puncte de penalizare” se exclude.

34. Articolul 230:

în dispoziția alineatului (1) după cuvintele „număr de înmatriculare indescifrabil” se completează cu cuvintele „sau cu număr de înmatriculare camuflat”;

în dispoziția alineatului (2), se completează în final cu cuvintele „sau cu număr de înmatriculare camuflat”;

dispoziția alineatului (3), va avea următorul cuprins:

„(3) Amplasarea pe vehicul a unui număr de înmatriculare fals sau neatribuit acestuia în modul stabilit de autoritatea competentă și/sau conducerea cu bună știință a vehiculului cu un astfel de număr”.

35. Articolul 231:

alineatul (3), se abrogă.

sancțiunea alineatului (4), va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale”.

se completează cu alineatele (6)-(8) cu următorul cuprins:

„(6) Încălcarea regulilor speciale de conducere a vehiculului, specifice tipului de permis auto, de către persoana deținătoare a permisului de conducere pentru începător

se sancționează cu amendă de la 36 la 72 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

(7) Admiterea de către persoana care asistă conducerea vehiculului a încălcării regulilor speciale de conducere a vehiculului, specifice tipului de permis auto, de către persoana deținătoare a permisului de conducere pentru începător

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu aplicarea a 8 puncte de penalizare.

(8) Încălcarea regulilor speciale de conducere a vehiculului în perioada de probațiune după obținerea permisului de conducere

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu aplicarea a 8 puncte de penalizare.

36. Articolul 232, în sancțiunea alineatelor (1) și (2), cuvintele „cu aplicarea a 2 puncte de penalizare” se exclude;

37. Articolul 233 alin. (2), cuvintele „stabilit de Guvern” se substituie cu cuvintele „stabilit de lege”.

38. Articolul 235, dispoziția alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Utilizarea, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere, a mijloacelor de comunicații electronice în timpul conducerii vehicului”.

39. Se completează cu **articolul 235¹**, cu următorul cuprins:

„Articolul 235¹. Încălcarea regulilor de transportarea a copiilor în vîrstă de pînă la 12 ani.

Transportarea copiilor în vîrstă de pînă la 12 ani, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere

se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”.

40. Articolul 238:

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „cu aplicarea a 2 puncte de penalizare” se exclude.

sancțiunea alineatului (3), va avea următorul cuprins

„se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale cu aplicarea 4 puncte de penalizare”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alin. (1) - (3), care a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 12 la 18 de unități conventionale sau cu privarea dreptului de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”.

41. Articolul 239:

titlul se completează în final cu cuvintele "sau pietonale”;

alineatul unic devine alineatul (1), iar dispoziția se completează în final cu cuvintele "sau pietonale" iar în sancțiune, sintagma "cu aplicarea a 2 puncte de penalizare" se exclude;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor alin. (1), care a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 12 la 16 de unități conventionale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”.

42. Articolul 240:

în sancțiunea alineatului (1) sintagma "12 la 15" se substituie cu sintagma "15 la 30";
se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alin. (1) și (2), care a generat riscul producerii unui accident de circulație
se sancționează cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”.

43. Articolul 241, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alineatele alin. (1) și (2), care a generat riscul producerii unui accident de circulație
se sancționează cu amendă de la 18 la 24 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la un an la 3 ani”.

44. Articolul 243, în dispoziție, cuvintele „de către vinovat a” se exclud.

45. Se completează cu articolul 243¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 243¹ Deplasarea neautorizată în grup pe drumurile publice

(1) Participarea conducătorilor de vehicule la deplasarea neautorizată în grup (cu excepția coloanelor oficiale) pe drumurile publice, care a condiționat crearea impedimentelor în circulația rutieră,

se sancționează cu amendă de la 45 la 60 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(2) Participarea la desfășurarea neautorizată pe drumurile publice a concursurilor, antrenamentelor, competițiilor cu vehicule sau cu animale,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.

(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alineatele alin. (1) și (2), care a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”

(4) Organizarea acțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2),

se sancționează cu amendă de la 75 la 90 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de pînă la un an.”.

46. Articolul 244 se abrogă.

47. Articolul 245, în sancțiunea alineatului (1) sintagma „3 la 6” se substituie cu sintagma „6 la 9”.

48. Se completează cu articolul 249¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 249¹ Încălcarea legislației și reglementărilor privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice

(1) Necomunicarea (netransmiterea) autorității de reglementare a condițiilor de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice stabilite conform legislației, precum și a oricăror modificări și/sau completări ale acestor condiții, de asemenea netransmiterea a unei copii a materialului publicat pe pagina sa web oficială, dacă aceasta există, cuprinzând aceste condiții, în termen de 3 zile lucrătoare din data publicării acestuia

se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nepublicarea în termenul stabilit de legislație a contractului de acces pe proprietatea publică pe pagina sa web oficială, dacă aceasta există, precum și netransmiterea acestui contract, în copie, autorității de reglementare

se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Nepublicarea în termenul stabilit de legislație a deciziei autorității de reglementare sau a hotărârii judecătorești, definitive și irevocabile, în cazul în care dreptul de acces asupra unui imobil proprietate publică se exercită în temeiul unuia din aceste documente, pe pagina sa web oficială, dacă aceasta există, ori neaducerea acesteia la cunoștința publicului prin alte modalități

se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

49. Articolul 250:

în titlu, cuvintele „poștale” se exclud.

alineatul (1¹), cuvintele „din domeniul comunicațiilor poștale” se exclud.

alineatul (2¹), cuvintele „reglementărilor din domeniul comunicațiilor poștale sau a” se exclud.

alineatul (3), (5) și (9), cuvintele „sau poștale” se exclud.

50. Articolul 263:

alineatul (6):

în dispoziție, cuvintele „firmă (denumire)” se substituie cu cuvântul „denumire”, cuvântul „firmei” se substituie cu cuvântul „a denumirii”, iar în final se completează cu cuvintele „sau a denumirii oficiale sau istorice a statului, a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului;

în sancțiune, sintagma „de la 6 la 18 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 72 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

se completează cu alineatele (6¹) cu următorul cuprins:

„(6¹) Neexecutarea obligației de modificare a denumirii în cazul retragerii permisiunii de utilizare în denumire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

51. Articolul 267, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.”.

52. Articolul 301:

alineatul (1), cifrele „2500” se substituie cu cifrele „1500”.

alineatul (2), cifrele „100” se substituie cu cifrele „60”.

53. Articolul 332¹:

Titlul articolului va avea următorul cuprins:

„ Articolul 332¹. Încălcarea regulilor de transportare în țară a cetățenilor străini/apatrizilor și a obligației de a prezenta datele privind pasagerii transportați”;

alineatul (3), cuvintele „transportatorii aerieni” se substituie cu cuvintele „transportatori”, iar cuvintele „vor intra pe teritoriul Republicii Moldova” se substituie cu cuvintele „vor intra/ieși în/din Republica Moldova”.

54. Articolul 333:

alineatele (1) și (2), vor avea următorul cuprins:

„(1) Încălcarea de către cetățenii străini sau de către apatrizi a regulilor de ședere în Republica Moldova prin nepărsirea teritoriului țării la expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(2) Încălcarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova manifestată prin declararea de date neautentice sau false în vederea obținerii vizei de intrare, la acordarea/prelungirea dreptului de ședere sau la obținerea permisului de ședere sau buletinului de identitate pentru apatrizi se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.”.

se completează cu alineatele (4¹) - (4³) cu următorul cuprins:

„(4¹) Nedecararea de către străini în termen de 15 zile calendaristice, despre schimbarea documentului de călătorie, precum și pierderii, furtului, deteriorării documentului de călătorie/permisului de ședere sau orice modificare intervenită în situația personală, în special schimbarea numelui, cetățeniei, domiciliului sau reședinței, încheierea, desfacerea ori anularea căsătoriei

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(4²) Nerespectarea de către străin a obligației de a avea în permanență asupra sa permisul de ședere sau buletinul de identitate pentru apatrizi, să nu îl înstrăineze și să îl prezinte la solicitarea organelor abilitate ori de câte ori i se solicită acesta

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(4³) Reținerea documentului de călătorie al unui străin sau a permisului de ședere de către persoane neautorizate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

alineatul (5), va avea următorul cuprins:

„(5) Sancțiunea respectivă nu se aplică față de cetățenii străini care părăsesc benevol teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile calendaristice după expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat.”.

55. Articolul 335, în dispoziție cuvintele „fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei” se substituie cu cuvintele „dacă fapta nu constituie infracțiune”.

56. Articolul 342, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.”.

57. Articolul 357:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Efectuarea lucrărilor de reconstrucție, însoțite de zgomot, în încăperile din blocurile locative înainte de ora 8.00 și (sau) încheierea lor mai târziu de ora 18.00

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

58. Articolul 358, titlul și dispoziția va avea următorul cuprins:

„Articolul 358. Încălcarea standardelor, normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor.

Încălcarea standardelor, normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor”.

59. Articolele 360, 361 și 362, vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 360.** Încălcarea regulilor de comercializare și/sau de înstrăinare a armelor letale sau neletale și/sau a munițiilor aferente

(1) Comercializarea armelor letale sau neletale și/sau a munițiilor aferente persoanelor care nu sînt autorizate în modul stabilit de legislația în vigoare

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o astfel de activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Încălcarea regulilor de înstrăinare a armelor letale sau neletale supuse autorizării și/sau munițiilor aferente sau transmiterea acestora unei persoane neautorizate în modul stabilit de legislația în vigoare

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

(3) Eschivarea de la înstrăinarea armelor letale și neletale supuse autorizării sau încălcarea termenului de depunere a acestora la organul de poliție sau la un armurier licențiat în domeniul comercializării armelor

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 361. încălcarea regulilor de păstrare, deținere, transport, port și folosire sau aplicare a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente, precum și de port al armelor albe

(1) Încălcarea regulilor de păstrare, deținere, port și folosire sau transport al armelor letale și neletale și/sau al munițiilor aferente

se sancționează cu amendă de la 6 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice cu sau fără privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 6 luni la 3 ani, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Depășirea împuternicirilor în aplicarea armei individuale

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

(3) Deținerea ilegală a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.

(4) Portul armelor letale și/sau neletale supuse autorizării în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

se sancționează cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

(5) Aflarea cu armă letală sau neletală în locuri aglomerate, cum ar fi: stadioane, instituții de învățământ, instituții ale autorităților publice centrale, instanțe judecătorești, locașuri sfinte, săli de spectacol și adunări publice, precum și în alte locuri unde folosirea acestor arme este interzisă prin lege

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 1 an la 3 ani.

(6) Portul armelor albe, cu excepția cuțitelor de vânătoare pe terenurile destinate vînatului pentru care este autorizat

se sancționează cu amendă de la 6 la 30 de unități convenționale.

Articolul 362. Încălcarea termenului de înregistrare a armelor letale și neletale sau de vizare a permisului de armă ori a permisului de deținere a armelor

(1) Încălcarea termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea înregistrării armei și obținerii permisului de armă sau a certificatului de deținător

se sancționează cu amendă de la 18 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea obținerii permisului de armă sau a certificatului de deținător într-o perioadă mai mare de 6 luni

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice ori cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

(3) Încălcarea termenului de vizare a permisului de armă sau a permisului de deținere a armelor în perioada mai mare de un an

se sancționează cu amendă de la 30 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 6 luni la 3 ani.”.

60. Articolul 363 se abrogă.

61. Articolul 364, se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Afișarea în blocuri locative, în afara panourilor informative (publicitare) sau a locurilor destinate pentru publicitate, a diverselor informații se sancționează cu amendă în mărime de 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă în mărime de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

62. Se completează cu **articolul 365³** cu următorul cuprins:

„Articolul 365³. Încălcarea regulilor de comportament al spectatorilor la competiții sportive desfășurate în incinta sălilor sportive sau stadioanelor.

(1) Pătrunderea spectatorilor în sălile sportive ori pe stadioane fără bilete sau cu încălcarea normelor legale stabilite de către organizator

se sancționează cu amendă de la 6 la 12 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 ore.

(2) Aruncarea asupra celorlalți spectatori, oficialilor, sportivilor ori forțelor de ordine, asupra bunurilor mobile, imobile aflate în incinta sălilor sportive sau stadioanelor cu obiecte de orice fel, substanțe chimice ori scrierea sau desenarea bunurilor amplasate în sălile sportive sau stadioane

se sancționează cu amendă de la 12 la 24 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 30 ore.

(3) Introducerea în sălile sportive sau pe stadioane a inscripțiilor, a emblemelor, a bannerelor, a afișelor, a steagurilor, a pancartelor sau altor materiale ce conțin simboluri, sloganuri, imagini ori texte cu conținut obscen, discriminatoriu rasist, fascist ori extremist, dacă aceasta nu constituie infracțiune.

se sancționează cu amendă de la 15 la 24 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 ore.

(4) Introducerea sau aprinderea materialelor pirotehnice în timpul competițiilor sportive în sălile sportive sau pe stadioane

se sancționează cu amendă de la 30 la 42 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 50 ore

(5) Deteriorarea, mutarea, ridicarea semnelor ori indicatoarelor amplasate de organizator pentru facilitarea accesului în sălile sportive sau stadioane

se sancționează cu amendă de la 36 la 48 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 50 ore.

(6) Refuzul părăsirii imediate de către spectatori a sălilor sportive sau stadioanelor ca măsură de evacuare dispusă de forțele de ordine ori de organizatori

se sancționează cu amendă de la 48 la 60 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 50 la 60 ore.

(7) Intrarea pe teritoriul sălilor sportive sau stadioanelor cu arme, muniții aferente, substanțe explozive, orice substanțe interzise sau alte obiecte ce pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor

se sancționează cu amendă de la 84 la 120 de unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile.”.

63. Articolele 378, 381, 384 alin. (2) lit. m), cuvintele „soluționeze cauza” se substituie cu cuvintele „aplice sancțiunea”.

64. Articolul 379, alineatul (2), cuvîntul „persoana” se substituie cu cuvintele „participanții la proces”, iar cuvintele „soluționeze cauza” se substituie cu cuvintele „aplice sancțiunea”.

65. Articolul 382:

alineatul (2), cuvintele „sistem de mesagerie electronică în cazul în care autoritatea dispune de mijloacele tehnice necesare pentru a dovedi că citația a fost primită” se substituie cu cuvintele „mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită”;

alineatul (4), la finele propoziției a doua, se completează cu cuvintele „precum și să convină de comun acord la data și ora cînd se va putea prezenta”.

66. Articolul 384, alineatul (2) lit. h), la final, se completează cu sintagma „în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal”;

67. Articolul 387:

alineatul (3) lit. f) la final se completează cu sintagma „în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal”;

alineatul (5), cuvintele „să soluționeze cauza contravențională” se exclud.

68. Articolul 388, alineatul (4) lit. c) și alineatul (9), cuvintele „să soluționeze cauza contravențională” se exclud;

69. Articolul 393, alineatul (1), litera d), cifrele „423¹⁰” se substituie cu cifrele „423¹¹”.

70. Articolul 395:

alineatul (1), lit. b), va avea următorul cuprins:

„b) cauzele contravenționale indicate la art. 400-423¹⁰;

71. Articolul 396, alineatul (4) se abrogă.

72. Articolul 399, va avea următorul cuprins:

„**Articolul 399.** Competența agentului constatator

(1) Cauza contravențională se constată, se examinează și se soluționează de către agentul constatator care aplică sancțiunile prevăzute în partea specială a cărții a doua în limitele competenței și numai în exercițiul funcțiunii.

(2) Dacă, pe parcursul constatării sau examinării cauzei contravenționale, au apărut circumstanțe obiective care împiedică participarea unui reprezentant al agentului constatator în procesul contravențional, conducătorul ierarhic superior din care acesta face parte va dispune, prin dispoziție motivată, înlocuirea acestuia cu un alt reprezentant al agentului constatator.

(3) Agentul constatator poate constata contravenții ale căror constatare, examinare și sancționare sînt atribuite competenței unor alte organe. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective actul de sesizare, procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate în legătură cu verificarea acestora.

73. Articolul 400:

alineatul (1):

sintagma „art. 78 - 78²” se substituie cu sintagma „art. 78”, iar sintagma „art. 91¹ alin. (16) și (18)” se substituie cu sintagma „art. 91¹ alin. (13), (16), (18) și (20)”

după cifrele „160” se completează cu cifrele „161, 164”, cifrele „220-226” se substituie cu cifrele „220, 221, 222-226”, cifrele „228-232, 234-236, 238-242, 244, 245⁴” se substituie cu cifrele „228-243, 245¹¹”, după cifrele „326” se completează cu cifrele „331, 332, 332¹”, după cifrele „334” se completează cu cifrele „334¹”, cifrele „350-350²” se substituie cu cifrele „350, 350¹”, iar sintagma „354, 355, art. 356 alin. (1) și (2), art. 357-363” se substituie cu cifrele „354-363” sintagma „art. 364 alin. (1)-(5¹) se substituie cu sintagma „art. 364 alin. (1)-(5¹),(9), după cifrele „365” se completează cu cifrele „365¹”, cifrele „343” se exclud.

se completează cu alineatele (2¹)- (2²), cu următorul cuprins:

”(2¹) Sînt în drept să examineze și să aplice sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile prevăzute la art. 47, 48, art. 48²-54, 69-70, 73, 78, 80¹, 85-87, 115 alin. (3), art.160, 176, 197, 201-203, 205, 207, 221- 226, 228, art.229 alin.(1) și (2), art.230- 232, art.234, 235, art.238-242, 244, 245, 265, 267, art.274 alin. (1) și (5), art.277, 282-286, 287³, 321, 338, art. 349 alin. (1), 354-357, 359-363, art. 365 angajații serviciilor patrulare, angajații secțiilor supraveghere transport și circulație rutieră, angajații serviciilor supraveghere tehnică și accidente rutiere ale inspectoratelor de poliție, angajații Inspectoratului național de patrulare al Inspectoratului General al Poliției.

(2²) Sînt în drept să examineze și să aplice sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile prevăzute la art. 225 alin.(1), 229 alin.(2)-(3), art.234-236, art.238 alin.(1)-(2), art.240, art.287³, angajații cu statut special din cadrul Serviciului tehnologiei informaționale al Ministerului Afacerilor Interne.”.

alineatul (3), va avea următorul cuprins:

„(3) Contravențiile prevăzute la art. 115 alin. (3) și art.358 se constată și se examinează de către organele supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor. Sînt în drept să examineze cauzele privind încălcarea normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor și să aplice sancțiuni, după cum urmează:

- a) inspectorul principal de stat al Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor;
- b) adjunctul inspectorului principal al Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor;
- c) inspectorii superiori de stat ai Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor;
- d) inspectorii superiori de stat ai unităților administrativ-teritoriale (UTA Găgăuzia, raioanelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor) pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor.”.

se completează cu alineatele (3³) - (3⁶) cu următorul cuprins:

„(3³) Contravențiile prevăzute la art. 287³, 331, 332, 332¹, 333 alin. (1), (2) și (4) se examinează de către Poliția de Frontieră, iar cele prevăzute la art. 228-245, 354, 355 se examinează și de către Poliția de Frontieră dacă au fost constatate în punctele de trecere a frontierei de stat.

(3⁴) Sunt în drept să examineze cauzele contravenționale prevăzute la alin.(1¹) și să aplice sancțiuni șefii de sectoare ale Poliției de Frontieră, adjuncții lor, șefii de schimb, inspectorii superiori, precum și șefii echipelor mobile”;

(3⁵) Contravențiile prevăzute la art. 333, 334, 334¹ se constată de angajații cu statut special din cadrul Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne”;

(3⁶) Sînt în drept să examineze și să aplice sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile prevăzute la art. 333, 334, 334¹ directorul, directorul adjunct, șefii direcțiilor, șefii secțiilor Biroului migrație și azil”;

alineatul (4), după cifrele „76” se completează cu cifrele „78¹-78²”, „243¹”, „312¹”, iar cifrele „227, 233, 237, 243 și 334¹” se exclud.

alineatul (5), după cifrele „66-68” se completează cu cifrele „78¹-78²”, iar după sintagma „art. 277¹ alin. (3), art. ” se completează cu cifrele „312¹”, cifrele „227”, „233,237,243” și „334¹” se exclude.

74. Articolul 401, alineatul (1), sintagma „316 și 350²” se exclude.

75. Articolul 402, alineatul (1), sintagma „art. 263 alin. (1), (3-8)” se substituie cu sintagma „art. 263 alin. (1), (4-8).

76. Articolul 405, alineatul (1), cifrele „109-118” se substituie cu sintagma „109 -112, art. 113 alin. (1)-(6), art. 114-118”

77. Articolul 406, alineatul (1), după cuvintele „prevăzute la” se completează cu sintagma „art. 79 alin. (5), iar sintagma „91¹ alin. (1)—(15) și (17)” se substituie cu sintagma „art. 91¹ alin. (1)-(15), (17) și (19)”.

78. Articolul 407, alineatul (1), sintagma „art. 197 alin. (1)-(10), (12-16),(17-26), art. 198-200” se substituie cu sintagma „art. 197 alin. (1)-(10), (12)-(27), art. 198-200¹, sintagma „art. 224 alin. (1)—(10)” se substituie cu sintagma „art. 224”.

79. Articolul 408¹ „Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice” și articolul **408²** „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase”, se substituie corespunzător cifrele, **408²** și **408³**.

80. Articolul 409¹, alineatul (1), sintagma „256-258 și 259¹” se substituie cu sintagma „256 și 257”.

alineatul (4), sintagma „256-258 și 259¹” se substituie cu sintagma „256 și 257”.

81. Articolul 410, alineatul (1), după cifrele „249” se completează cu cu sintagma „art.249¹”, cifrele „259” se substituie cu sintagma „art.258-259¹”.

82. Articolul 411, alineatul (1), sintagma „161, 164 și” se exclude.

83. Articolul 418¹, alineatul (1), sintagma „art. 327² se substituie cu sintagma „art. 65², 65³, 65⁴ și art. 372”.

84. Articolul 423, se abrogă.

85. Articolul 423², alineatul (1), sintagma „art. 155¹” se substituie cu sintagma „art. 113 alin. (7) și art. 155¹”.

86. Articolul 423⁵, alineatul (1), sintagma „și 260” se exclude.

87. Articolul 423⁸, alineatul (4), lit. d) se abrogă.

88. Articolul 423¹⁰:

alineatul (1), după cuvintele „prevăzute la art.” se completează cu cifrele „104¹”, după cifrele „179” se completează cu cifrele „181”.

alineatul (2), cuvântul „coordonatori” se substituie cu cuvântul „superiori”.

alineatul (3), înainte de cifrele „178” se completează cu cifrele „104¹”.

89. Se completează cu **Articolul 423¹¹**, cu următorul cuprins:

”**Articolul 423¹¹**. Departamentul Instituțiilor Penitenciare

(1) Contravenția prevăzută la art. 343 se constată de Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni în limitele competenței angajații Departamentului Instituțiilor Penitenciare, șefii de penitenciare și adjuncții lor, șeful Direcției trupelor de pază, supraveghere și escortare și adjuncții lui, ofițerii de serviciu, angajații secțiilor securitate, secțiilor regim și supraveghere și secțiilor de pază și escortare.”.

90. La articolul 428:

la alineatul (1) cuvintele „Organul de constatare a contravențiilor” se substituie cu cuvintele „agentul constator” ;

la alineatul (3) cuvântul „hotărîri” se substituie cu cuvântul „ordonanței”.

91. Articolul 429

alineatul (1) cuvintele „organul de constatare a contravențiilor” se substituie cu cuvintele “agentul constator”.

alineatul (7) se abrogă.

92. Articolul 431, alineatul (4¹), după sintagma „art.50 alin.(2)” se completează cu sintagma „și art.361 alin.(4)”, cuvântul „iar” se exclude, iar după sintagma „Serviciul Vamal” se introduce sintagma „iar la examinarea celor de la art. 343, agentul constator al Departamentului Instituțiilor Penitenciare”

93. Articolul 432, literele d) și e) vor avea următorul cuprins:

„d) testarea alcoolscoptică sau examenul medical pentru constatarea stării de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe;

e) interzicerea exploatării vehiculului prin reținerea sau retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare a acestuia;"

94. Articolul 433, alineatul (2) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) Poliția de Frontieră în cazul contravențiilor ce țin de competența sa;"

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) Departamentul Instituțiilor Penitenciare, în cazul contravențiilor ce țin de competența sa.”

95. Se completează cu **articolul 438¹** cu următorul cuprins:

„Articolul 438¹ Interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare

(1) Se interzice exploatarea vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare, în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a vehiculelor prevăzute de legislația în vigoare.

(2) Plăcile cu numărul de înmatriculare se ridică în cazurile în care:

a) vehiculul este fabricat sau reutilat cu abateri de la standardele și/sau normativele în vigoare;

b) vehiculul nu a fost supus inspecției tehnice periodice sau lipsește ecusonul ce confirmă aceasta sau lipsește raportul de verificare tehnică;

c) numărul de înmatriculare nu corespunde standardului stabilit;

d) vehiculul este echipat cu dispozitive luminoase și/sau sonore speciale, fără autorizarea respectivă;

e) parbrizul sau suprafețele de geam a portierelor din față sunt umbrite ori pe acestea sânt amplasate diferite obiecte, care diminuează câmpul vizual al conducătorului.

(3) Faptul necorespunderii stării tehnice și utilajului vehiculului, standardelor și normativelor în vigoare, se consemnează în procesul-verbal de inspectare tehnică a vehiculului, care se va întocmi în 3 exemplare: un exemplar rămâne la persoana care a decis ridicarea plăcilor, al doilea exemplar se transmite persoanei care a preluat spre păstrare plăcile, iar cel de-al treilea exemplar se înmânează conducătorului vehiculului.

(4) Plăcile cu numărul de înmatriculare se vor restitui proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor legal imediat după înlăturarea neajunsurilor sau defectelor tehnice care au servit drept temei pentru ridicarea acestora."

96. Articolul 439:

alineatul (2), se completează cu litera c), cu următorul cuprins:

„c) în vederea identificării proprietarului (utilizatorului) mijlocului de transport ce a stat la baza comiterii contravenției.;

alineatul (9), va avea următorul cuprins:

„ (9) Modul de ridicare, transportare, depozitare și eliberare a vehiculelor în procesul de constatare a contravențiilor se stabilește de Guvern.”

97. Articolul 439⁷, se completează cu **alineatul (4¹)**, cu următorul cuprins:

„ (4¹) În cazul contravențiilor prevăzute la art. 343 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Departamentului Instituțiilor Penitenciare abilitat să examineze cauza contravențională.”.

98. Articolul 440:

alineatul (1), după cuvintele „de încheiere a” se completează cu cuvintele „deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator sau ”.

alineatul (3), va avea următorul cuprins:

„(3) În cel mult 15 zile de la data sesizării, agentul constator este obligat să verifice sesizarea și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol.

99. Se completează cu articolul 440¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 440¹. Contravenția flagrantă

(1) Contravenția flagrantă este contravenția descoperită în momentul săvârșirii ei sau înainte ca efectele ei să fie consumate.

(2) În cazul depistării contravenției flagrante, agentul constator este obligat să întreprindă toate măsurile ce nu suferă amânare și se impun în vederea constatării acesteia.

(3) Procesul contravențional în cazul contravenției flagrante se consideră pornit din momentul descoperirii acesteia.

(4) Contravenția flagrantă urmează a fi înregistrată prin decizie privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator, cel târziu, următoarea zi lucrătoare din momentul depistării. În acest caz, decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator va conține și acțiunile procesuale efectuate pînă la înregistrare.”.

100. Articolul 443:

alineatul (6), la final, se completează cu sintagma „(numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon);

la alineatul (9) după cuvintele „de remitere a cauzei” se completează cu cuvintele „persoanei abilitate să examineze cauza sau”.

se completează cu alineatul (11)¹ cu următorul cuprins:

„(11)¹ În cazul convenirii asupra acordului de colaborare între agentul constator și contravenient, în partea rezolutivă a procesului-verbal se va consemna faptul aducerii la cunoștința contravenientului mărimea amenzii prevăzută pentru contravenția respectivă.”.

101. La articolul 444:

aliniat unic devine aliniatul (1) și se completează cu cuvintele „sau, după caz, decizie asupra cauzei contravenționale.”.

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), contravenția va fi constatată prin acte procesuale diferite, dacă cel puțin una din contravenții este examinată în procedură simplificată”

102. Articolul 445 va avea următorul cuprins:

„Articolul 445. Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constator, numele, prenumele și numărul de identificare al contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice, a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constator atrage nulitatea absolută a procesului verbal.

(2) Celelalte încălcări ale art. 443 sau a altor norme imperative din prezentul Cod pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.”.

103. Articolul 446 va avea următorul cuprins:

„Articolul 446. Cazurile în care nu se încheie proces-verbal cu privire la contravenție

În cazul constatării unei fapte contravenționale, agentul constator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție dacă:

a) răspunderea contravențională a fost înlăturată conform art.20–31.

b) în cazul emiterii de către procuror a ordonanței de a refuza începerea urmăririi penale, de a înceta urmărirea penală din cauză că fapta constituie o contravenție, precum și în cazul liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravențională. În cazurile indicate, procurorul emite o ordonanță motivată privind pornirea procesului cu privire la contravenție.

c) Fapta contravențională a fost examinată în baza constatărilor personale ale agentului constator.

104. Articolul 447 se abrogă.

105. Articolul 448, alineatul (4), după cuvintele „face parte agentul constator” se va completa cu cuvintele „conform jurisdicției teritoriale”;

106. Articolul 450:

alineatele (1) și (3), cuvântul „procurorul” se exclude;

alineatul (2), cuvintele „procurorului și, după caz,” se exclude.

107. Se completează cu **Capitolul VI**¹ cu următorul cuprins:

„ Capitolul VI¹. Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției

Articolul 451¹. Examinarea faptei contravenționale în baza constatărilor personale ale agentului constator

(1) În cazul depistării a unei fapte ce constituie contravenție, agentul constator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție, dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) contravenția poate fi constatată în temeiul constatărilor personale ale agentului constator și nu necesită acumulare de probe;

b) persoana acceptă constatările agentului constator ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției și recunoaște săvîrșirea contravenției;

(2) În cazul săvîrșirii contravenției de către un minor, procedura simplificată poate fi aplicată dor în a condițiile asistării acestuia de către reprezentantul său legal.

(3) Prevederile alin.(1) nu se aplică în unul din următoarele cazuri:

a) aplicarea sancțiunii contravenționale este de competența instanței de judecată;

b) există bunuri pasibile de confiscare în conformitate cu art. 439⁷.

(4) În cazul atragerii al răspundere contravențională în condițiile alin. (1), agentul constator va aplica o sancțiune egală cu ½ din minimumul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută în partea specială a cărții a doua.

Articolul 451². Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator

(1) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator este document executoriu, care va include:

a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii deciziei;

b) calitatea, numele și prenumele agentului constator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravențională, locul, timpul și circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice săvîrșirii ei, identitatea victimei, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința contravenientului precum și reprezentantului legal al minorului a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387 al prezentului cod, precum și a consecințelor ale examinării contravenției în procedură simplificată;

g) declarația contravenientului despre acceptarea constatărilor agentului constator ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției și recunoașterea săvîrșirii contravenției.

(2) În cazul în care contravenient este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul reprezentantului legal al acestuia.

(3) În cazul în care contravenientul este asistat de un avocat, se va consemna identitatea acestuia.

(4) Partea rezolutivă a deciziei va cuprinde : încadrarea juridică a faptei contravenționale, decizia agentului constator de sancționare a contravenientului, contul de virament al instituției bancare la care se va transfera valoarea amenzii, calea de contestare.

(5) Decizia se semnează de către agentul constator, contravenient și se înmînează o copie în mod obligatoriu contravenientului și victimei în cazurile cînd există.

(6) În cel mult 24 de ore de la data încheierii, decizia se înscrie într-un registru de evidență în ordinea întocmirii și depunerii lui la autoritatea din care face parte agentul constatator. Conținutul Registrului de evidență a deciziilor și modul de ținere a acestuia se aprobă de către Guvern și sînt obligatorii pentru toate autoritățile din care fac parte agenții constatatori

(7) Prevederile art.445 se vor aplica în mod corespunzător în privința deciziei privind examinarea în temeiul constatării agentului constatator.

Articolul 451³ . Executarea deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator

(1) Amenda aplicată prin decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator poate fi achitată în cuantum de 50% din valoarea stabilită, dacă transferul către contul de virament al instituției bancare va fi executat în termen de 3 zile lucrătoare din ziua aplicării amenzi.

(2) În cazul neachitării a amenzii stabilite în termen de 3 zile lucrătoare, contravenientul în 30 de zile urmează să achite integral.

(3) La expirarea termenului de 30 de zile în care contravenientul urma să achite amenda indicată la alineatul (2), agentul constatator în termen de 10 zile va expedia executorului judecătoresc decizia spre executare silită, sau după caz va solicita instanței schimbarea modului de executare în conformitate cu prevederile art. 34.

Articolul 451⁴ Contestarea deciziilor privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator

(1) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator pot fi contestate cu recurs în termen de 15 zile lucrătoare de la aplicarea sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.

(2) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator poate fi contestată de către contravenient, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatatori.

(3) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator pot fi contestate în baza următoarelor temeuri:

a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei;

b) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă care nu este prevăzută de partea specială a cărții a doua;

c) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decît cele prevăzute de partea specială a cărții a doua;

d) în cazul existenței cel puțin a unei circumstanțe specificate la art. 445 din prezentul cod.

Articolul 451⁵ Soluționarea cauzei de către instanța de recurs

(1) Recursul declarat se examinează de către un judecător, în ordinea capitolului VIII, titlul II, cartea a doua, care se aplică în mod corespunzător și cu excepțiile prevăzute la prezentul capitol.

(2) Instanța de recurs poate adopta una din următoarele decizii:

a) să respingă recursul și să mențină decizia agentului constatator

b) să admită recursul și să anuleze decizia agentului constatator.

(3) Părțile se informează despre locul, data și ora ședinței de examinare a recursului, însă neprezentarea acestora nu are drept consecință amânarea ședinței.”.

Articolul 451⁶. Acordul de colaborare

(1) Acordul de colaborare este o tranzacție încheiată între agentul constatatator, după caz procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse. Acordul de colaborare poate fi încheiat în orice moment al procesului contravențional până la soluționarea în fond a acestuia.

(2)) În cazul încheierii acordului de colaborare, contravenientului i se va aplica o sancțiune ce nu depășește ½ din maximul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută pentru contravenția comisă.

(3) Acordul de colaborare poate fi inițiat de către agentul constatatator, după caz procuror, contravenient sau apărătorul său, reprezentantul legal în cazul săvârșirii contravenției de către un minor. Agentul constatatator, după caz procurorul este obligat să refuze încheierea acordului de colaborare în cazul în care fapta nu constituie contravenție sau prezintă semne de infracțiune. Refuzul de a accepta încheierea acordului de colaborare nu este pasibil nici unei căi de atac.

(4) În cazul încheierii acordului de colaborare, agentul constatatator, după caz procurorul are dreptul de a înceta procesul de acumulare a probelor, după care, contravenientul nu mai este în drept să-și retragă acordul.

(5) În cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cauza contravențională va fi soluționată prin decizie asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare, după forma și conținutul stipulate la art. 451² cu derogările și completările prevăzute de prezentul articol. Dacă asupra acordului s-a convenit până la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție, decizia asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare îl va substitui. În alte cazuri, decizia asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare va constitui un document aparte.

(6) Prin derogare de la prevederile prezentului Cod, decizia asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare, se contestă în temeiul art. 451⁴.

(7) Prevederile art. 444, 445, 451³-451⁵ din prezentul cod se vor aplica în mod corespunzător în privința acordului de colaborare.”.

108. Articolul 452, alineatul (1), se completează cu sintagma „în condițiile Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal”;

109. Articolul 455:

alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Dacă pe parcursul judecării cauzei se constată că agentul constatatator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, el poate fi înlocuit cu un alt agent constatatator. Agentul care a intervenit în proces, instanța îi oferă timp suficient pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti de participarea de mai departe la procesul contravențional, însă înlocuirea agentului nu necesită reluarea judecării cauzei de la început. Agentul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui, dacă are de concretizat acțiuni suplimentare.

(4) Înlocuirea agentului constatator se dispune de conducătorul autorității publice, din care face parte agentul constatator, sau persoana căreia i-a fost delegat dreptul, în cazul transferului, delegării, detașării, suspendării sau eliberării din funcție a agentului, potrivit legii, ori constatării, din oficiu sau la plîngere, a unei încălcări esențiale a drepturilor persoanelor participante la procesul contravențional sau în cazul admiterii unor omisiuni ireparabile în procesul de administrare a probelor.

În cazul în care, după delegarea agentului constatator ca reprezentant, se constată lipsa de temeiuri pentru a menține agentul în calitatea respectivă, conducătorul autorității publice, din care face parte agentul constatator, sau persoana căreia i-a fost delegat dreptul, încetează participarea acestei persoane în calitate de reprezentant. Participarea reprezentantului încetează, de asemenea, și în cazurile în care atribuțiile lui au fost suspendate de persoanele care i-au delegat inițial aceste atribuții."

Se completează cu alineatul (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(6) Neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

(7) Participarea făptuitorului reținut este obligatorie. Aducerea lui este asigurată de poliție.”.

110. Articolul 456:

alineatul (2),

lit. f) va avea următorul cuprins

„f) identifică persoana în a cărei privință a fost pornită procedura contravenționalăces în corespundere cu actele de identitate ”;

se completează cu literă i) cu următorul cuprins:

„i) preîntîmpină în scris participanții la proces asupra necesității păstrării confidențialității datelor cu caracter personal, și la cerere, poate permite înregistrarea procesului prin mijloace foto, video, audio de către participanții la proces, în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”.

111. Articolul 471, se completează cu un nou alineat (4), cu următorul cuprins:

„(4) Termenul de examinare a recursului este de 30 de zile din momentul intrării dosarului contravențional în instanță”.

112. Articolul 472:

alineatul (2):

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a) preîntîmpină participanții la proces asupra necesității păstrării confidențialității datelor cu caracter personal, și la cerere, poate permite înregistrarea procesului prin mijloace foto, video, audio de către participanții la proces, în condițiile Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”;

lit. c), va avea următorul cuprins:

„c) identifică participanții la proces în corespundere cu actele de identitate sau după caz cu actele oficiale ce demonstrează calitatea și împuternicirile acestora”;

113. Articolul 475, aliniateul (2),

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) instanța de judecată internațională, prin hotărîre, a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată la o nouă judecare, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care pot fi remediate, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.”;

litera d) se completează în final cu cuvintele „sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;”.

se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) instanța nu s-a expus asupra vinovăției sau nevinovăției contravenientului, sau instanța s-a pronunțat în privința unui alt subiect de drept decît calitatea făptuitorului.”.

Președintele Parlamentului